Yttrande från Europeiska regionkommittén – Krisinstrument för den inre marknaden

(2023/C 157/11)

Föredragande:	Muhterem ARAS (DE–De gröna), talman, Baden-Württembergs delstatspa: rlament
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett krisinstrument för den inre marknaden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 2679/98 COM(2022) 459 final Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 och (EU) nr 305/2011 vad gäller krisförfaranden för bedömning av överensstämmelse, antagande av gemensamma specifikationer och marknadskontroll till följd av en krissituation på den inre marknaden COM(2022) 461 final Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiven 2000/14/EG, 2006/42/EG, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU och 2014/68/EU vad gäller krisförfaranden för bedömning av överensstämmelse, antagande av gemensamma specifikationer och marknadskontroll till följd av en krissituation på den inre marknaden COM(2022) 462 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett krisinstrument för den inre marknaden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 2679/98

COM(2022) 459 final

Ändringsrekommendation 1

Skäl 33

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
För att säkerställa tillgången på krisnödvändiga varor under en krissituation på den inre marknaden kan kommissionen dessutom rekommendera att medlemsstaterna fördelar strategiska reserver, med vederbörlig hänsyn till principerna om solidaritet, nödvändighet och proportionalitet.	För att säkerställa tillgången på krisnödvändiga varor under en krissituation på den inre marknaden kan kommissionen dessutom rekommendera att medlemsstaterna fördelar strategiska reserver, med vederbörlig hänsyn till principerna om solidaritet, nödvändighet och proportionalitet. ***Då måste man ta hänsyn till de olika lokala och regionala behoven, såsom de yttersta randområdenas, de tätbefolkade städernas, landsbygdsområdenas och gränsregionernas behov.***

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 2

Artikel 1.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska regelbundet utbyta information om alla frågor som faller inom tillämpningsområdet för denna förordning både sinsemellan och med kommissionen.	Medlemsstaterna ska regelbundet utbyta information om alla frågor som faller inom tillämpningsområdet för denna förordning både sinsemellan och med kommissionen***, Europaparlamentet, Europeiska regionkommittén samt Europeiska ekonomiska och sociala kommittén***.

Motivering

De lokala och regionala myndigheterna uppmanas att genomföra många av de åtgärder som aktiveras inom ramen för krisinstrumentet för den inre marknaden. Följaktligen bör de åtminstone informeras genom ReK.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 2.8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas ansvar att skydda den nationella säkerheten eller deras befogenhet att skydda väsentliga statliga funktioner, inklusive säkerställandet av statens territoriella integritet och upprätthållandet av lag och ordning.	Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas ***allmänna*** ansvar att skydda den nationella säkerheten eller deras befogenhet att skydda väsentliga statliga funktioner, inklusive säkerställandet av statens territoriella integritet och upprätthållandet av lag och ordning.

Motivering

Ordet ”allmän” måste läggas till av tydlighetsskäl för att bibehålla den praktiska verkan av bestämmelserna om fri rörlighet i artikel 16ff.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 4.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen ska vara ordförande i den rådgivande gruppen och ansvara för dess sekretariat. Kommissionen får bjuda in ***en företrädare för Europaparlamentet,*** företrädare för Eftastater som är avtalsslutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, företrädare för ekonomiska aktörer, intresseorganisationer, arbetsmarknadens parter och experter att delta i den rådgivande gruppens möten som observatörer. Den ska bjuda in företrädare för andra krisrelevanta organ på unionsnivå som observatörer till den rådgivande gruppens relevanta möten.	Kommissionen ska vara ordförande i den rådgivande gruppen och ansvara för dess sekretariat. ***Företrädare för Europaparlamentet och Europeiska regionkommittén ska dessutom vara ständiga medlemmar i den rådgivande gruppen.*** Kommissionen får bjuda in företrädare för Eftastater som är avtalsslutande parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, företrädare för ekonomiska aktörer, intresseorganisationer, arbetsmarknadens parter och experter att delta i den rådgivande gruppens möten som observatörer. Den ska bjuda in företrädare för andra krisrelevanta organ på unionsnivå som observatörer till den rådgivande gruppens relevanta möten.

Motivering

Europaparlamentet och Europeiska regionkommittén måste vara företrädda i den rådgivande gruppen genom ständiga medlemmar för att säkerställa parlamentarisk kontroll och involvera lokala och regionala myndigheter som genomför EU-lagstiftningen på fältet. De lokala och regionala myndigheterna är också direkt utsatta för problemen och konsekvenserna vid kriser och kan ge förstahandsrapporter. Genom Europeiska regionkommittén kan de lokala och regionala myndigheternas intressen beaktas i den rådgivande gruppen.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 5.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska utse centrala sambandskontor med ansvar för kontakter, samordning och informationsutbyte med andra medlemsstaters centrala sambandskontor och unionens centrala sambandskontor enligt denna förordning. Dessa sambandskontor ska samordna och sammanställa uppgifter från relevanta nationella behöriga myndigheter.	Medlemsstaterna ska***, med deltagande av de lokala och regionala myndigheterna,*** utse centrala sambandskontor med ansvar för kontakter, samordning och informationsutbyte med andra medlemsstaters centrala sambandskontor och unionens centrala sambandskontor enligt denna förordning. Dessa sambandskontor ska samordna och sammanställa uppgifter från relevanta nationella***, regionala och lokala*** behöriga myndigheter.

Motivering

Inbegripande av de regionala och lokala myndigheterna, eftersom nationella sambandskontor inte är tillräckliga för att säkerställa informationsutbytet. Beroende på medlemsstaternas politiska och konstitutionella struktur kan regionala eller lokala kontor göras delaktiga.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 6.1 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
a) Samarbete mellan behöriga myndigheter på nationell nivå och unionsnivå vad gäller hanteringen av bevaknings- och krislägena för den inre marknaden under bevaknings- och krislägena inom den inre marknadens sektorer.	a) Samarbete mellan behöriga myndigheter på ***lokal, regional och*** nationell nivå och unionsnivå vad gäller hanteringen av bevaknings- och krislägena för den inre marknaden under bevaknings- och krislägena inom den inre marknadens sektorer.

Motivering

Inbegripande av den lokala och regionala nivån.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 6.2 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
En förteckning över relevanta nationella behöriga myndigheter, de centrala sambandskontor som utsetts i enlighet med artikel 5 och de gemensamma kontaktpunkter som avses i artikel 21, deras kontaktuppgifter, tilldelade roller och ansvarsområden under de bevaknings- och krislägen som föreskrivs i denna förordning, i enlighet med nationell lagstiftning.	En förteckning över relevanta nationella ***samt lokala och regionala*** behöriga myndigheter, de centrala sambandskontor som utsetts i enlighet med artikel 5 och de gemensamma kontaktpunkter som avses i artikel 21, deras kontaktuppgifter, tilldelade roller och ansvarsområden under de bevaknings- och krislägen som föreskrivs i denna förordning, i enlighet med nationell lagstiftning.

Motivering

Inbegripande av den lokala och regionala nivån, beroende på medlemsstaternas struktur.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 8.3 c

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det geografiska området, hur stor del av den inre marknaden som påverkas av störningen eller den potentiella störningen och påverkan på specifika geografiska områden som är särskilt sårbara eller utsatta för störningar i leveranskedjan, inklusive EU:s yttersta randområden.	Det geografiska området, hur stor del av den inre marknaden som påverkas av störningen eller den potentiella störningen och påverkan på specifika geografiska områden som är särskilt sårbara eller utsatta för störningar i leveranskedjan, inklusive EU:s ***gränsregioner och*** yttersta randområden.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 9.1 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Om kommissionen, med beaktande av yttrandet från den rådgivande gruppen, anser att det hot som avses i artikel 3.2 föreligger ska den aktivera bevakningsläget under en period om högst sex månader genom en genomförandeakt. Denna genomförandeakt ska innehålla följande:	Om kommissionen, med beaktande av yttrandet från den rådgivande gruppen, anser att det hot som avses i artikel 3.2 föreligger ska den aktivera bevakningsläget under en period om högst sex månader genom en genomförandeakt. Denna genomförandeakt ska innehålla följande:
a) En bedömning av krisens potentiella påverkan.	a) En bedömning av krisens potentiella påverkan***, där gränsregionernas särskilda situation beaktas***.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 11.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Nationella behöriga myndigheter ska ta vederbörlig hänsyn till den administrativa bördan för ekonomiska aktörer, i synnerhet små och medelstora företag, i samband med begäranden om information och säkerställa att ***den begränsas*** till ***ett minimum***.	Nationella behöriga myndigheter ska ta vederbörlig hänsyn till den administrativa bördan för ekonomiska aktörer, i synnerhet små och medelstora företag, i samband med begäranden om information och säkerställa att ***innehållet i begärandena är proportionerligt och strikt begränsat*** till ***vad som är nödvändigt för att uppfylla kraven i artikel 9***.

Motivering

För att undvika onödiga bördor för företagen.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 12.2 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen får genom genomförandeakter begära att medlemsstaterna tillhandahåller information om de varor som förtecknas i en genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 9.1, vad gäller följande: a) Nuvarande lager på deras territorium.	Kommissionen får genom genomförandeakter begära att medlemsstaterna tillhandahåller information om de varor som förtecknas i en genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 9.1, vad gäller följande: a) Nuvarande lager ***och lagringsplatser*** på deras territorium.

Motivering

Det är viktigt att kontrollera var medlemsstaterna lagrar krisnödvändiga varor så att de i en nödsituation snabbt kan distribueras även till avlägsna områden.

Ändringsrekommendation 12

Artikel 12.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Med vederbörligt beaktande av de lager som ekonomiska aktörer innehar eller håller på att bygga upp på sitt territorium ska medlemsstaterna göra sitt yttersta för att bygga upp strategiska reserver med de varor av strategisk betydelse som identifierats i enlighet med punkt 1. Kommissionen ska tillhandahålla stöd till medlemsstaterna för att samordna och rationalisera deras insatser.	Med vederbörligt beaktande av de lager som ekonomiska aktörer innehar eller håller på att bygga upp på sitt territorium***, samt den territoriella balansen med särskild hänsyn tagen till ö- och bergsområden och andra avlägsna områden,*** ska medlemsstaterna göra sitt yttersta för att bygga upp strategiska reserver med de varor av strategisk betydelse som identifierats i enlighet med punkt 1. Kommissionen ska tillhandahålla stöd till medlemsstaterna för att samordna och rationalisera deras insatser.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 15.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Om kommissionen, med beaktande av yttrandet från den rådgivande gruppen, anser att en förlängning av aktiveringen av krisläget för den inre marknaden är nödvändig ska den föreslå rådet att förlänga aktiveringen av krisläget för den inre marknaden. Med förbehåll för akuta och exceptionella förändringar av omständligheterna ska kommissionen sträva efter att göra detta senast 30 dagar före utgången av den period under vilken krisläget för den inre marknaden är aktiverat. Rådet får förlänga aktiveringen av krisläget för den inre marknaden med högst sex månader åt gången genom en genomförandeakt.	Om kommissionen, med beaktande av yttrandet från den rådgivande gruppen, anser att en förlängning av aktiveringen av krisläget för den inre marknaden är nödvändig ska den föreslå rådet att förlänga aktiveringen av krisläget för den inre marknaden. Med förbehåll för akuta och exceptionella förändringar av omständigheterna ska kommissionen sträva efter att göra detta senast 30 dagar före utgången av den period under vilken krisläget för den inre marknaden är aktiverat. Rådet får förlänga aktiveringen av krisläget för den inre marknaden med högst sex månader åt gången genom en genomförandeakt. ***Om krisläget för den inre marknaden inte förlängs ska det automatiskt upphöra att gälla.***

Motivering

Krisåtgärder måste alltid vara tidsbegränsade och upphöra automatiskt för att förebygga missbruk. Detta nämns visserligen i artikel 14.3 om aktivering, men inte i artikeln om avaktivering. Därför görs ett förtydligande.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 16.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
När medlemsstaterna antar och tillämpar nationella åtgärder till följd av en krissituation på den inre marknaden och den bakomliggande krisen ska de säkerställa att åtgärderna är helt förenliga med fördraget och unionsrätten och i synnerhet med de krav som fastställs i denna artikel.	När medlemsstaterna antar och tillämpar nationella åtgärder till följd av en krissituation på den inre marknaden och den bakomliggande krisen ska de säkerställa att åtgärderna är helt förenliga med fördraget och unionsrätten och i synnerhet med de ***i detta avseende prioriterade*** krav som fastställs i denna artikel***, framför allt när det gäller åtgärder enligt kodexen om Schengengränserna***.

Motivering

För att reglerna om fri rörlighet i krisinstrumentet för den inre marknaden ska kunna få praktisk verkan måste de delvis ha företräde framför kodexen om Schengengränserna. Annars kan medlemsstaterna införa ensidiga och icke samordnade gränskontroller, vilket till sin natur skulle kunna vara liktydigt med att gränserna stängs.

Ändringsrekommendation 15

Artikel 16.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Varje begränsning ska vara tidsbegränsad och hävas så snart situationen tillåter det. Dessutom bör varje begränsning ta hänsyn till situationen i gränsregioner.	Varje begränsning ska vara tidsbegränsad***, ses över regelbundet*** och hävas så snart situationen tillåter det. Dessutom bör varje begränsning ta hänsyn till situationen i gränsregioner.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 16

Artikel 16.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska säkerställa att alla berörda parter som påverkas informeras om åtgärder som inskränker den fria rörligheten för varor, tjänster och personer, däribland arbetstagare och tjänsteleverantörer, innan åtgärderna träder i kraft. Medlemsstaterna ska säkerställa en kontinuerlig dialog med berörda parter, däribland kommunikation med arbetsmarknadens parter och internationella partner.	Medlemsstaterna ska säkerställa att alla berörda parter som påverkas ***samt de lokala och regionala myndigheterna*** informeras om åtgärder som inskränker den fria rörligheten för varor, tjänster och personer, däribland arbetstagare och tjänsteleverantörer, innan åtgärderna träder i kraft. Medlemsstaterna ska säkerställa en kontinuerlig dialog med berörda parter, däribland kommunikation med ***Europeiska regionkommittén,*** arbetsmarknadens parter och internationella partner.

Motivering

Se till att de lokala och regionala myndigheterna är delaktiga.

Ändringsrekommendation 17

Artikel 19.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska lämna en redogörelse till kommissionen för de skäl som gör att införandet av en sådan åtgärd är motiverat och proportionerligt, såvida inte dessa skäl redan har klargjorts i den anmälda åtgärden. Medlemsstaterna ska delge kommissionen hela texten till de ***nationella*** lagar ***eller andra föreskrifter*** som innehåller åtgärden eller ändras genom den.	Medlemsstaterna ska lämna en redogörelse till kommissionen för de skäl som gör att införandet av en sådan åtgärd är motiverat och proportionerligt, såvida inte dessa skäl redan har klargjorts i den anmälda åtgärden. Medlemsstaterna ska delge kommissionen hela texten till de lagar som ***i detta avseende är tillämpliga i respektive medlemsstat och som*** innehåller åtgärden eller ändras genom den.

Motivering

I vissa medlemsstater kan regionerna anta egna eller kompletterande bestämmelser, vilket gör att inte bara de nationella lagarna bör nämnas, utan alla bestämmelser som är tillämpliga i respektive medlemsstat.

Ändringsrekommendation 18

Artikel 21.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna ska säkerställa att medborgare, konsumenter, ekonomiska aktörer och arbetstagare och deras företrädare på egen begäran och via respektive gemensam kontaktpunkt kan få information från de behöriga myndigheterna om hur respektive nationella krishanteringsåtgärder generellt tolkas och tillämpas. När så är lämpligt ska sådan information innehålla en steg-för-steg-vägledning. Informationen ska tillhandahållas på klart, begripligt och tydligt språk. Den ska vara lättillgänglig på distans och på elektronisk väg och ska hållas uppdaterad.	Medlemsstaterna ska säkerställa att medborgare, konsumenter, ***lokala och regionala myndigheter,*** ekonomiska aktörer och arbetstagare och deras företrädare på egen begäran och via respektive gemensam kontaktpunkt kan få information från de behöriga myndigheterna om hur respektive nationella krishanteringsåtgärder generellt tolkas och tillämpas. När så är lämpligt ska sådan information innehålla en steg-för-steg-vägledning. Informationen ska tillhandahållas på klart, begripligt och tydligt språk. Den ska vara lättillgänglig på distans och på elektronisk väg och ska hållas uppdaterad.

Motivering

Alla bör ha tillgång till medlemsstaternas gemensamma kontaktpunkter. Detta kan underlättas av den regionala nivån. Detta är särskilt viktigt i gränsregioner och randområden.

Ändringsrekommendation 19

Artikel 22.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Den gemensamma kontaktpunkten på unionsnivå ska bistå medborgare, konsumenter, ekonomiska aktörer och arbetstagare och deras företrädare med följande: […]	Den gemensamma kontaktpunkten på unionsnivå ska bistå medborgare, konsumenter, ***lokala och regionala myndigheter,*** ekonomiska aktörer och arbetstagare och deras företrädare med följande: […]

Motivering

Se till att de lokala och regionala myndigheterna är delaktiga.

Ändringsrekommendation 20

Artikel 24.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Om det föreligger allvarliga krisrelaterade brister eller ett omedelbart hot om sådana brister får kommissionen uppmana företrädande organisationer eller ekonomiska aktörer i krisnödvändiga leveranskedjor att på frivillig basis och inom en fastställd tidsfrist översända specifik information till kommissionen om produktionskapaciteten för och eventuella befintliga lager av krisnödvändiga varor och delar av varor på produktionsanläggningar i unionen och produktionsanläggningar i tredjeländer som organisationen eller aktören driver, har avtal med eller köper varor från samt information om eventuella relevanta störningar i leveranskedjan inom en viss tidsfrist.	Om det föreligger allvarliga krisrelaterade brister eller ett omedelbart hot om sådana brister får kommissionen uppmana företrädande organisationer eller ekonomiska aktörer i krisnödvändiga leveranskedjor att på frivillig basis och inom en fastställd tidsfrist översända specifik information till kommissionen om produktionskapaciteten för och eventuella befintliga lager av krisnödvändiga varor och delar av varor på produktionsanläggningar i unionen och produktionsanläggningar i tredjeländer som organisationen eller aktören driver, har avtal med eller köper varor från samt information om eventuella relevanta störningar i leveranskedjan inom en viss tidsfrist. ***Kommissionen ska säkerställa att den administrativa och kommersiella bördan för ekonomiska aktörer, i synnerhet små och medelstora företag, begränsas till ett minimum, att tidsfristerna för svar är realistiska och att innehållet i begärandena är proportionerligt och absolut nödvändigt.***

Motivering

För att undvika onödiga bördor för företagen.

II. **POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar kommissionens förslag till krisinstrument för den inre marknaden för att säkerställa en fungerande inre marknad, inbegripet fri rörlighet för personer, i framtida krissituationer.

2. Samordnade EU-åtgärder gjorde det möjligt att återupprätta den inre marknadens friheter under covid-19-pandemin, och Rysslands folkrättsvidriga anfallskrig mot Ukraina visar hur snabbt en ny kris kan uppstå.

3. Kriser kan medföra allvarliga konsekvenser för den inre marknaden. Kommittén betonar vikten av behovsbaserade åtgärder för att motverka krisrelaterade skillnader på europeisk, nationell, regional och lokal nivå och av en behovsbaserad sammanhållningspolitik som främjar resiliens mot kriser med samma mål.

4. ReK upprepar sin åsikt att i synnerhet den fria rörligheten för varor, personer och tjänster måste skyddas mot kriser. Vi betonar gränsregionernas särskilda roll för en fungerande inre marknad.

5. ReK betonar att de områden som omfattas av artikel 174 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är särskilt drabbade av krisernas följder, eftersom de redan står inför utmaningar som hänger samman med deras situation.

6. Följaktligen behövs det en gedigen allmän EU-krisram för den inre marknaden som kompletterar befintliga och planerade sektorsspecifika regler.

Gränsförvaltning inom ramen för krisinstrumentet för den inre marknaden

7. Särskilt gränsregioner drabbas av krisrelaterade och i synnerhet ensidiga och kortsiktiga stängningar av gränserna. Detta gäller allt gränsöverskridande samarbete på områden såsom utbildning, hälso- och sjukvård och energi samt varutransporter, gränsarbetare och tjänsteleverantörer, men även familjer och andra kontakter mellan människor.

8. ReK påpekar i synnerhet att gränskontroller i realiteten upplevs som en stängning av gränserna på grund av de kilometerlånga trafikstockningar som uppstår vid gränsövergångar.

9. Därför uppmanas kommissionen att delvis ge bestämmelserna om fri rörlighet i krisinstrumentet för den inre marknaden företräde framför kodexen om Schengengränserna för att säkerställa fri rörlighet för personer, tjänster och varor i kristider.

10. Rådet uppmanas att efter förordningens ikraftträdande inleda förhandlingar med tredjeländer vid EU:s yttre gränser för att verkställa motsvarande regler om fri rörlighet.

11. Kommittén hänvisar i detta avseende till sitt yttrande ”Ändrad styrning av Schengenområdet” ([1]), där ReK rekommenderar att kontrollerna vid de inre gränserna strikt begränsas till högst 24 månader sammanlagt samt att man ska förklara varför alternativa åtgärder inte är lämpliga.

12. Rådet uppmanas också med kraft att häva sin blockering av inrättandet av den europeiska gränsöverskridande mekanismen så att mellanstatliga lösningar kan genomföras enkelt längs gränserna.

Krisinstrumentet för den inre marknaden ur ett regionalt perspektiv

13. Kommittén välkomnar generellt den platsbaserade strategin i förslaget och dess fokus på rese- och affärsverksamhet. Samtidigt efterlyser vi en starkare territoriell inriktning hos krisinstrumentet för att säkerställa dess effektivitet på fältet.

14. Mot bakgrund av detta efterlyser ReK ett permanent deltagande av företrädare för Europeiska regionkommittén i den rådgivande gruppen.

15. Dessutom bör de lokala och regionala myndigheterna göras delaktiga i utformningen av de centrala sambandskontoren samt ges lika tillgång till de nationella gemensamma kontaktpunkterna och den gemensamma kontaktpunkten på unionsnivå.

16. (Potentiellt) krisnödvändiga varor är ojämnt fördelade på den inre marknaden. Det är absolut nödvändigt med europeisk solidaritet i handling för att säkerställa distributionen av sådana varor till hårt drabbade områden. I detta avseende välkomnas förbudet mot exportrestriktioner.

17. Kommittén föreslår att de relevanta definitionerna och kriterierna görs mer enhetliga i hela förslaget och att man i detta sammanhang tar större hänsyn till regionala intressen.

Styrning av krisinstrumentet för den inre marknaden

18. ReK understryker i detta sammanhang att vissa definitioner måste förtydligas för att skapa rättssäkerhet och klargöra på vilka villkor och under vilka omständigheter samt vid vilka kriser krisinstrumentet kommer att användas.

19. ReK välkomnar det föreslagna trafikljussystemet med de tre faserna beredskapsplanering, bevakning av den inre marknaden och krissituation på den inre marknaden för bättre krisförebyggande, krisberedskap och krishantering.

20. Kommittén välkomnar varmt inriktningen på informationsutbyte, kommunikation och samordning mellan medlemsstaterna, och rekommenderar att man inrättar ett gemensamt onlinegränssnitt för information, såsom ”Re-open EU” under covid-19-pandemin, för framtida kriser.

21. Komplementariteten och samstämmigheten med sektorsspecifika och andra allmänna regler, särskilt kodexen om Schengengränserna, måste säkerställas för att inte orsaka större rättsosäkerhet.

([1]) Yttrande från Europeiska regionkommittén – Ändrad styrning av Schengenområdet (EUT C 498, 30.12.2022, s. 114).

22. ReK påminner om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och konstaterar att kommissionens förslag är mycket långtgående. Det är därför mycket viktigt att säkerställa tillräckliga kontroller och transparens när instrumentet tillämpas, bl.a. för att granska och kompensera för den potentiellt långtgående utvidgningen av de befogenheter som kommissionen ges. Detta kan bara uppnås med hjälp av klara och tydliga kriterier och kvantifierbara tröskelvärden inom ramen för ett korrekt förfarande där inte bara medlemsstaternas och Europaparlamentets deltagande säkerställs, utan även de nationella och regionala parlamentens.

23. ReK betonar att alla krisåtgärder måste vara förenliga med och garantera det faktiska genomförandet av och full respekt för arbetslagstiftningen och de grundläggande rättigheterna, inbegripet sociala rättigheter, arbetstagarrättigheter och fackliga rättigheter.

24. Kommittén efterlyser en omprövning av nödvändigheten och proportionaliteten när det gäller att övervaka leveranskedjor, samla in information från företag och ålägga prioritetsklassade order. Just i kristider bör nämligen ytterligare bördor för företag, särskilt små och medelstora företag, minimeras. Som ett minimum bör korta tidsfrister för svar förlängas.

25. ReK välkomnar att bedömningarna av överensstämmelse för strategiskt viktiga produkter ska påskyndas. Vi föreslår att detta utvidgas till att omfatta andra produktgrupper.

26. Kommissionen uppmanas att utforma de gemensamma upphandlingarna på ett transparent sätt och dra lärdom av de misstag som begicks i samband med ingåendet av avtal med tillverkare av covid-19-vacciner.

27. Slutligen välkomnar kommittén de aktuella debatterna om att oberoende av kriser stärka EU:s strategiska oberoende, och ser fram emot kommissionens lagförslag om råvaror av avgörande betydelse. I detta sammanhang uppmanar vi kommissionen att i sitt lagförslag inkludera förslagen i ReK:s yttrande ”Åtgärdsplan för råvaror av avgörande betydelse” ([2]).

Bryssel den 8 februari 2023.

Vasco ALVES CORDEIRO

Europeiska regionkommitténs ordförande

([2]) Yttrande från Europeiska regionkommittén – Åtgärdsplan för råvaror av avgörande betydelse (EUT C 175, 7.5.2021, s. 10).